

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๗/๒๕๖๒

วันที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง นายทรงพล มालานนท์ กับคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทรงพล มालานนท์ ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะ กล่าวอ้างว่าผู้ร้องที่ ๑ กับคณะ เป็นพนักงานบริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ เนื่องจากบริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ได้ทำสัญญาสัมปทานเป็นผู้ประกอบการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบัง กับการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งสัญญาสัมปทานครบกำหนดเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๔ และเมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว การรถไฟแห่งประเทศไทยยังคงให้บริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติในหลักการของโครงการสรรหาเอกชนเพื่อรับสัมปทานเป็นผู้ประกอบการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบังของการรถไฟแห่งประเทศไทย และให้กระทรวงคมนาคม (การรถไฟแห่งประเทศไทย) ดำเนินการต่อไปตามหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ หลังจากนั้นการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการสรรหาเอกชนเพื่อเข้าร่วมลงทุนโครงการดังกล่าว โดยคณะกรรมการคัดเลือก

ของการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้กิจการร่วมค้า เอ แอล จี (ประเทศไทย) เป็นผู้ผ่านการพิจารณา และประกาศให้เป็นผู้ชนะการแข่งขันเสนอราคา ซึ่งในระหว่างดำเนินการคัดเลือกผู้ประกอบการ การรถไฟแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือแจ้งบริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ว่าการใช้ประโยชน์ในพื้นที่สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบัง ตามที่ได้รับสิทธิเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งครบกำหนดตามสัญญาสัมปทานเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๔ และยังคงใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นอันสิ้นสุดลงในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะเห็นว่าตามประกาศเชิญชวนผู้ยื่นข้อเสนอตามโครงการดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนไว้สูง ทำให้บริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด ไม่สามารถยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนและประกอบการต่อไปได้ จนเป็นเหตุทำให้พนักงานของบริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด รวมทั้งผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจะต้องถูกเลิกจ้างเป็นการกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ อนามัย หรือคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือชุมชนในบริเวณนั้น การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ปรากฏว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด นอกจากนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้าตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ วรรคสาม โดยผู้ร้องที่ ๑ กับคณะได้ทราบเรื่องจากบริษัท ทิฟฟ้า ไอซีดี จำกัด เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒ ว่าการใช้ประโยชน์ในพื้นที่จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และต้องขนย้ายทรัพย์สินและส่งมอบสถานีให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันดังกล่าว

ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการร้องเรียนว่าหน่วยงานของรัฐ คือ การรถไฟแห่งประเทศไทย ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ที่ต้องร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน แต่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะมิได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายดังกล่าว จึงมีคำวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเพื่อให้ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะดำเนินการร้องขอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน

ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ว่าการที่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการสรรหาเอกชนเพื่อเข้าร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบัง โดยการให้สัมปทานและประกาศเชิญชวนผู้ยื่นข้อเสนอโครงการสรรหาเอกชนเพื่อเข้าร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบการดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มีผลใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องที่ ๑ กับคณะนี้ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “... ถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญ

- ๔ -

หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะ กล่าวอ้างว่าการกระทำของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงาน ซึ่งใช้อำนาจรัฐที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ ในการ ดำเนินการตามโครงการสรรหาเอกชนเพื่อร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ไอซีดี) ที่ลาดกระบัง เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนเป็นเหตุทำให้บริษัท ทิฟฟา ไอซีดี จำกัด ไม่สามารถยื่นข้อเสนอร่วมลงทุนและประกอบการ ตามสัญญาสัมปทานต่อไปได้ อีกทั้งมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง และได้ดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะ ที่ได้รับผลกระทบ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม นั้น เป็นกรณีการโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือหน่วยงานของรัฐกระทำการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๓ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องที่ ๑ กับคณะจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๒)

[Signature]

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ